

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

11 august 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Alerguș Constantin, Nicolaev Ghenadie,
Moraru Petru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Brînză Sergiu în numele inculpatului Rotaru Igor și de către succesorul părții vătămate Dolghier Veronica, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Orhei din 09 decembrie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015, în cauza penală privindu-1 pe

Rotaru Igor Gheorghe, născut la 13 aprilie 1976, originar din s. Cucuruzenii de Sus, r-ul Orhei, domiciliat în or. Orhei, str. Livezilor 16;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 29.01.2013 – 09.12.2014 (prima instanță);
2. 21.01.2015- 03.04.2015 (instanța de apel);
3. 15.06.2015- 11.08.2015 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei din 09 decembrie 2014, Rotaru Igor a fost condamnat în baza art. 329 alin.(2) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 10 Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele Ministerului Afacerilor Interne pe termen de 4 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate Dolghier Veronica a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Rotaru Igor exercitînd funcția de inspector operativ de serviciu al unității de gardă a Comisariatului de Poliție a raionului Orhei, numit în funcție prin ordinul MAI nr.7 EF din 05.01.2012, deținînd gradul special de căpitan de poliție, fiind în conformitate cu prevederile art.123 alin.(2) din Codul penal, persoană publică, care a fost investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice și să

îndeplinească activități de interes public, contrar prevederilor pct. 2 alin. (1) al Statutului disciplinar al organelor afacerilor interne, aprobat prin HG nr. 2 din 04.01.1996, care prevede că colaboratorul organelor interne este obligat să execute întocmai și în termenul oportun jurământul, prevederile statutelor, regulamentelor, instrucțiunilor, ordinelor și dispozițiilor primite; pct.28 al Regulamentului - tip și fișei de post-tip al inspectorilor operativi de serviciu ai unităților de gardă ai organelor afacerilor interne, aprobat prin ordinul MAI nr. 51 din 27.02.2001, care dictează că inspectorii operativi de serviciu ai unităților de gardă ai organelor afacerilor interne în cadrul exercitării atribuțiilor principale de serviciu, recepționează, înregistrează și reacționează oportun la petițiile și informațiile despre infracțiuni, contravenții, incidente; art. 12 alin. (1), (3), (9) al Legii nr. 416 din 18.12.1990 cu privire la poliție, conform căruia poliția este obligată să ia măsuri pentru apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității și averii cetățenilor în cazurile în care ei sînt amenințați de acțiuni nelegitime, de alt pericol, să înregistreze informația sosită cu privire la infracțiuni, contravenții administrative și la alte evenimente care periclitizează securitatea publică, să reacționeze prompt la sesizările și comunicările despre infracțiuni, a săvârșit infracțiunea de neglijență în serviciu în următoarele circumstanțe:

Astfel, Rotaru Igor Gheorghe, fiind persoană publică și acționând cu titlu oficial, reprezentînd Ministerul Afacerilor Interne, aflîndu- se în unitatea de gardă a Inspectoratului de Poliție Orhei, exercitîndu-și atribuțiile de serviciu în calitate de inspector operativ de serviciu, în dimineața zilei de 22 iunie 2012, ora 02:36 și ora 03:11, fiind sesizat prin intermediul telefonului de către Spița Tatiana despre acțiunile de violență în familie și amenințarea cu incendierea imobilului acestora, situat în orașul Orhei, strada Izvorul Cucului, nr. 20, întreprinse de către soțul său, Spița Serghei, solicitînd intervenția organelor afacerilor interne, conștientizînd caracterul prejudiciabil al inacțiunii sale și urmările ei prejudiciabile precum și rezonanța sporită a cazului, a manifestat o atitudine neglijentă față de obligațiile sale de serviciu și nu a întreprins măsuri prompte în vederea organizării deplasării la locul incidentului a grupului de urmărire penală și, implicit, evitarea comiterii infracțiunii, pericolul săvîrșirii căreia îl denotau faptele lui Spița Serghei, care nestingherit, după încercarea nereușită de a-și omori soția, aproximativ la ora 03:14, cînd în pragul casei a ieșit cumnata sa, Dolghier Cristina Gheorghe, a stropit-o cu benzină și cu o deosebită cruzime a incendiat-o, inacțiune ce a diminuat imaginea subdiviziunii M.A.I. în care a activat și a cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, soldate, conform raportului de expertiză medico-

legală nr,151/C din 02 iulie 2012, cu decesul lui Dolghier Cristina Gheorghe, la 29 iunie 2012, în Spitalul raional Orhei.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către avocatul Brânză Sergiu în numele inculpatului Rotaru Igor, de către avocatul Mării Vladimir în numele succesorului părții vătămate Dolghier Cristina cu succesorul părții vătămate Dolghier Veronica, prin care au solicitat:

- avocatul Brânză S. în numele inculpatului, casarea sentinței atacate și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Rotaru I. să fie achitat de sub învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. a) Cod penal, din motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Concomitent, a invocat că probele puse la baza sentinței de condamnare nu dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, astfel prima instanță le-a dat o apreciere greșită, motiv pentru care se impune reaprecierea probelor respective și achitarea inculpatului. La fel, a menționat că în acțiunile inculpatului Rotaru Igor lipsește latura obiectivă a componenței de infracțiune prevăzute de art.329 alin.(1) Codul penal. Elementul material al neglijenței în serviciu se realizează prin inacțiunea de neîndeplinire sau de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu soldate cu daune în proporții mari intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Codul penal prevede, în exclusivitate, o singură tălmăcire a noțiunii de PROPORȚII MARI - art.126 alin.(1) Codul penal. Aceasta n-a fost reflectată, prin prisma legii de către procuror, nici în ordonanța de punere sub învinuire nici în rechizitoriu. Mai mult, între acțiunile inculpatului și consecințele survenite, imputate, lipsește, cu desăvârșire, legătura cauzală, element obligatoriu, al componenței de infracțiune, pe care deasemenea nu l-a descifrat procurorul la întocmirea actelor de învinuire înaintate lui Rotaru Igor. Astfel, la pronunțarea sentinței de condamnare, în baza unei asemenea învinuiri, în privința lui Rotaru I. s-a interpretat extensiv, defavorabil Legea penală de către instanța de judecată, prin încălcarea principiului legalității, prevăzut de art.3 Codul penal;

- avocatul Mării V. în numele succesorului părții vătămate cu succesorul părții vătămate Dolghier V., casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului Rotaru I. să-i fie aplicată o pedeapsă cu închisoare și să fie admisă acțiunea civilă cu încasarea de la inculpat a prejudiciului material și moral în limitele sumelor solicitate, invocând că prima instanță la aplicarea pedepsei inculpatului Rotaru I. nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și prevederile articolului 75 Cod

penal, astfel fiind aplicată o pedeapsă prea blândă. La fel, a invocat că prima instanță nu a acordat o deosebită atenție la soluționarea acțiunii civile și urma măcar să evalueze și să încaseze prejudiciul moral. Totodată, s-a menționat că pedeapsa stabilită inculpatului Rotaru Igor Gheorghe de către prima instanță, unde sancțiunea art. 329 alin. (2) lit. a) Cod penal prevede o pedeapsă cu amenda în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani este prea blîndă, instanța de fond urma să-i stabilească o pedeapsă mai aspră cu închisoarea decît 4 ani și nicidecum nu urma să aplice prevederile art. 90 Cod penal. De asemenea, la stabilirea pedepsei nu s-a ținut cont de faptul că prin acțiunile inculpatului Rotaru Igor, părții vătămate, succesoriului, familiei acestora li s-a cauzat nu numai prejudiciu nerecuperat, dar și urmări cu efect post-infracțional, care nu pot fi remediate. Reieșind din comportamentul inculpatului pe cazul dat, exprimat prin nerecunoașterea vinei în cele comise, succesoriului părții vătămate i se creează impresia că dînsul (inculpatul) sfidează prevederile legii penale și scopul pedepsei penale. La fel, a mai indicat că, prima instanță a evitat soluționarea chestiunii cu privire la acțiunea civilă pe caz, posibil instanța de judecată a dat dovadă de nedorință de a soluționa aceasta, necătînd la faptul că legislatorul pune în sarcina instanței de fond în cadrul cercetării judecătorești de-a constata suma despăgubirilor cuvenite părții vătămate, și ar fi fost corect dacă instanța de fond ar fi soluționat măcar chestiunea privind evaluarea și încasarea prejudiciului moral, fapt ce ar fi adus cel puțin la o careva remediere a impactului asupra familiei părții vătămate, însă prin nesoluționarea acestei chestiuni de către instanța de judecată se tergiversează și se prelungește prezența suferințelor cauzate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015, a fost respins apelul declarat de avocatul Brînză S. în numele inculpatului Rotaru I., a fost admis apelul declarat de către avocatul Mării V. în numele succesoriului părții vătămate cu succesoriul părții vătămate Dolghier V., casată parțial sentința Judecătoreiei Orhei din 09 decembrie 2014 în partea laturii civile cu privire la prejudiciul moral și pronunțată în această parte o nouă hotărîre, prin care a fost admisă acțiunea civilă cu privire la prejudiciul moral, dispunîndu-se încasarea de la Rotaru I. în beneficiul succesoriului părții vătămate Dolghier Veronica a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei, în rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, cu privire la motivele invocate în apelul declarat de avocatul Brânză S., ce vizează condamnarea inculpatului, considerată ca fiind ilegală și neîntemeiată, au fost apreciate ca fiind nefondate, iar starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței, care cuprinde elementele definitorii condamnării, prevăzute de articolul 394 alin. (2) lit. a) Cod de procedură penală.

Referitor la apelul declarat de către avocatul Mării V. în numele succesorului părții vătămate cu succesorul părții vătămate Dolghier V., instanța de apel a menționat că la stabilirea pedepsei inculpatului, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor din art. 61, 75 și 90 Cod penal, fiind luate în considerație gravitatea infracțiunii săvârșite și scopul pedepsei, precum și faptul că inculpatul nu are antecedente penale, la locul de trai se caracterizează pozitiv, iar circumstanțe agravante nu s-au constatat, astfel fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă.

Totodată, instanța de apel a menționat că instanța de fond, conform articolului 394 alin.(2) pct.3) Cod de procedură penală, motivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, persoana inculpatului, gravitatea infracțiunii săvârșite și, în așa mod, corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin aplicarea închisorii cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Cu privire la motivele invocate de avocatul Mării V. și succesorul părții vătămate Dolghier V., ce vizează admiterea integrală a acțiunii civile, instanța de apel le-a apreciat ca fiind întemeiate parțial, în partea reparării prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

Astfel, din materialele cauzei, s-a constatat că în rezultatul infracțiunii săvârșite de inculpatul Rotaru I., succesorului părții vătămate Dolghier V. i-au fost cauzate suferințele psihice, ce rezultă din decesul fiicei, impunându-se în asemenea circumstanțe stabilirea unui quantum al prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, în proporțiile corespunzătoare, care se va încasa de la inculpatul Rotaru I. în beneficiul succesorului părții vătămate, Dolghier V. În acest context, instanța de apel a apreciat că nu este motivată concluzia primei instanțe cu privire la soluționarea chestiunii cu privire la prejudiciul moral produs prin infracțiune, în sensul de a fi soluționată de instanța civilă, astfel sentința, în partea respectivă, este neîntemeiată și ilegală.

Cu privire la celelalte motive, ce vizează acțiunea civilă în partea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, instanța de apel a relatat ca

fiind justă soluția dată de prima instanță, potrivit căreia acțiunea civilă a fost admisă, în principiu, urmînd ca asupra cuantumului să se expună instanța civilă.

5. Hotărîrile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de către avocatul Brînză Sergiu în numele inculpatului Rotaru Igor, prin care, indicînd temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 9), 16) Cod de procedură penală, art. 6 CEDO, a solicitat casarea acestora, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei hotărîri de achitare, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. a) Cod penal, invocînd următoarele:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- nu au fost întrunite elementele infracțiunii;
- inculpatul a fost condamnat pentru o faptă, care nu este prevăzută de legea penală;

- norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție;

- a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, fiind adoptată o hotărîre vădit ilegală;

- rechizitoriul poartă un caracter incert, nedeslușit și general, și anume, descrierea laturii obiective a infracțiunii imputate inculpatului, organul de urmărire penală urma s-o descifreze și s-o definească optim, așa după cum prevede legislația în vigoare;

- în fapt, organul de urmărire penală, insinuînd o atitudine corectă și conștiincioasă față de onorarea obligațiilor de serviciu a pornit, de fapt, cauza penală cu nr.2012278005, pentru a evita propriile neplăceri, avîndu-se în vedere faptul, că în acea perioadă atât Procuratura raionului Orhei cât și Inspectoratul de poliție raional au fost monitorizate și controlate, de mai multe ori, de către organele competente, aflîndu-se în centrul unor scandaluri de corupție și mușamalizare a unor crime grave. Mai mult, în cadrul cercetării judecătorești a cauzei penale inculpatul a explicat, în ce circumstanțe „interesante”, a fost pornită cauza penală împotriva sa, fapt care n-a fost posibil fără „aportul” fostului său șef, comisarul raionului Orhei, Chicu Ion, care contrar demnității de ofițer și foarte ușuratic l-a folosit pe inculpat drept țap ispășitor, protejîndu-și interesele profesionale proprii;

- nici una dintre probele acuzării, pe care aceasta le consideră, că ar dovedi culpa lui Rotaru Ig., nici individual și nici în coroborare nu au nici o relevanță și nu dovedesc, nicidecum, prezența componentei de infracțiune;

- cu toate că, fiind indus în eroare de șeful său (comisarul r-ului Orhei, Chicu Ion), inculpatul fiind credul a fost nevoit să comită un act de autoacuzare, însăși

proba tehnică nu poate fi, nicidecum tratată în detrimentul acestuia, deoarece, inclusiv aceasta demonstrează, că ofițerul de serviciu Rotaru I. a întreprins toate măsurile, conform fișei de post, în vederea înregistrării sesizării parvenite și organizării grupului operativ pentru plecarea acestuia la fața locului;

- în acțiunile lui Rotaru Igor lipsește latura obiectivă, chiar și cea, a componentei de infracțiune prevăzute de art.329 alin. (1) Codul penal. Elementul material al neglijenței în serviciu se realizează prin inacțiunea de neîndeplinire sau de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu soldate cu DAUNE ÎN PROPORȚII MARI intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Codul penal prevede, în exclusivitate, o singură tălmăcire a noțiunii de PROPORȚII MARI- art.126 alin.(1) Codul penal. Aceasta n-a fost reflectată, prin prisma legii, de către procuror, nici în ordonanța de punere sub învinuire și nici în rechizitoriu.

5.1. În recursul ordinar declarat de către succesorul părții vătămate Dolghier Veronica, indicând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, s-a solicitat casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, considerînd că instanța de apel a admis o eroare de fapt cu consecințe negative odată ce a recunoscut drept nefondate argumentele avocatului succesorului părții vătămate, la soluționarea chestiunii privind pedeapsa penală, la stabilirea termenului de pedeapsă precum și la criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, astfel, aplicînd pedepse individualizate contrar prevederilor legale, cu referință la respingerea cerinței din apelul succesorului părții vătămate decedate de a fi înăspriță pedeapsa aplicată inculpatului. În continuare, menționează că instanțele de judecată inferioare nu au ținut cont de gravitatea și impactul definitiv al infracțiunii săvîrsite, astfel greșit au ajuns la concluzia de a-i stabili inculpatului o pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

5.2. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat de către avocatul Brînză Sergiu în numele inculpatului Rotaru Igor, invocînd că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece temeiurile invocate nu se încadrează în cele prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

6. Judecînd recursurile ordinare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră, că acestea urmează a fi admise reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală (red. 27.10.2012), instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor

examine de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel la examinarea apelurilor declarate nu a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, nu a răspuns la modul convenit la toate motivele invocate de apelanți, în legătură cu ce în baza temeiului pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit apelului declarat de către avocatul Brînză Sergiu în numele inculpatului Rotaru Igor (Vol. II, f.d. 141-147), criticându-se legalitatea și temeinicia sentinței, s-au invocat următoarele motive:

- „-nu au fost întrunite elementele infracțiunii;
- inculpatul a fost condamnat pentru o faptă, care nu este prevăzută de legea penală;
- a fost pronunțată cu bună-știință de către judecător o sentință contrară legii;
- cauză penală dată nici nu urma să fie pornită, iar odată, fiind pornită urma să fie încetată în faza urmăririi, în temeiurile prevăzute de art. 275 Codul de procedură penală. Organul de urmărire penală a fost inapt de a dovedi prezența în acțiunile inculpatului Rotaru Igor a căreiva componente de infracțiune;
- actul de învinuire înaintat inculpatului poartă un caracter incert, nedeslușit și general, și anume, la descrierea laturii obiective a infracțiunii pretinse că a fost comisă de Rotaru I., pe care organul de urmărire penală urma s-o descifreze și s-o definească optim, așa după cum prevede legislația în vigoare;

- organul de urmărire penală, insinuând o atitudine corectă și conștiincioasă față de onorarea obligațiilor de serviciu a pornit, de fapt, cauza penală cu nr.2012278005, pentru a evita propriile neplăceri, avându-se în vedere faptul, că în acea perioadă atât Procuratura raionului Orhei cât și Inspectoratul de poliție raional au fost monitorizate și controlate, de mai multe ori, de către organele competente, aflându-se în centrul unor scandaluri de corupție și mușamalizare a unor crime grave. Mai mult, în cadrul cercetării judecătorești a cauzei penale inculpatul a explicat, în ce circumstanțe „interesante”, a fost pornită cauza penală împotriva sa, fapt care n-a fost posibil fără „aportul” fostului său șef, comisarul de Orhei, Chicu Ion, care contrar demnității de ofițer și foarte ușuratic l-a folosit pe inculpat, drept țap ispășitor, protejându-și interesele profesionale proprii;

- nici una dintre probele acușării, pe care aceasta le consideră, că ar dovedi vina inculpatului, nici individual și nici în coroborare nu au nici o relevanță și nu dovedesc nicidecum prezența componentei de infracțiune;

- în cadrul cercetării judecătorești a cauzei penale, în procesul de audiere a martorilor, care au fost și sunt colaboratori de poliție, s-a constatat, că atât la data de 22.06.2012, cât și la moment, nu există niște normative și standarde de timp, care ar defini noțiunea de promptitudine, la care ar fi obligat, imperativ, ofițerul de serviciu în activitatea sa, noțiune la care face referință procurorul, în partea descriptivă a actului de învinuire. Absolut necesar este a se avea în calcul, în cazul dat, dotarea tehnică a grupului operativ, numărul acestora, pornind de la numărul populației locale, parametrii individuali psihofizici ai fiecărui membru al grupului operativ, gradul de responsabilitate și timpul de reacționare al acestora, distanța până la locul faptei, nivelul de cunoaștere a localității, nivelul de iluminare a acesteia, circumstanțe, care nicidecum nu pot fi puse în culpa ofițerului de serviciu;

- în acțiunile inculpatului Rotaru Igor lipsește latura obiectivă, chiar și cea, a componentei de infracțiune prevăzute de art.329 alin.(1) Codul penal. Elementul material al neglijenței în serviciu se realizează prin inacțiunea de neîndeplinire sau de îndeplinire necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu soldate cu DAUNE ÎN PROPORȚII MARI intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Codul penal prevede, în exclusivitate, o singură tălmăcire a noțiunii de PROPORȚII MARI- art.126 alin.(1) Codul penal. Aceasta n-a fost reflectată, prin prisma legii, de către procuror, nici în ordonanța de punere sub învinuire nici în rechizitoriu;

- între acțiunile inculpatului și consecințele survenite, imputate, lipsește, cu desăvârșire legătura cauzală, element obligatoriu, al componentei de infracțiune,

pe care deasemenea nu l-a descifrat procurorul la întocmirea actelor de învinuire înaintate lui Rotaru Igor;

- pronunțarea unei sentințe de condamnare, în baza unei asemenea învinuiri, în privința lui Rotaru Ig., este un caz de INTERPRETARE EXTENSIVĂ, DEFAVORABILĂ A LEGII PENALE, de către instanța de judecată, prin încălcarea principiului legalității, prevăzut de art.3 Codul penal, potrivit căruia, nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni, nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală. INTERPRETAREA EXTENSIVĂ DEFAVORABILĂ și aplicarea prin analogie a legii penale sunt INTERZISE”.

Totodată, conform apelului declarat de către avocatul Mării Vladimir în numele succesorului părții vătămate cu succesorul părții vătămate Dolghier Veronica (Vol. II, f.d. 148-149), criticându-se legalitatea și temeinicia sentinței, s-au invocat următoarele motive:

„- pedeapsa stabilită inculpatului Rotaru Igor de către instanța de fond, unde sancțiunea art.329 alin.(2) lit.a) Cod penal prevede o pedeapsă cu amenda în mărime de la 300 la 800 u.c. sau cu închisoare de a 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani este prea blîndă, instanța de judecată urma să-i stabilească o pedeapsă mai aspră cu închisoarea decât 4 ani și nicidecum nu urma să aplice prevederile art.90 Cod penal - suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă, astfel, instanța de fond nu a respectat întocmai prevederile art.75 Cod penal.

- prin acțiunile inculpatului Rotaru Igor, părții vătămate, succesorului, familiei acestora li s-a cauzat nu numai prejudiciu nerecuperat, dar și urmări cu efect post-infracțional, care nu pot fi remediate;

- pornind de la principiul că pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane, succesorul părții vătămate consideră că soluția corectă pe caz ar fi aplicarea unei pedepse mai aspre inculpatului;

- instanța de fond de fapt a evitat a soluționa chestiunea cu privire la acțiunea civilă pe caz, necătfînd la faptul că legislatorul pune în sarcina instanței de fond în cadrul cercetării judecătorești de-a fi constatată, stabilită suma despăgubirilor cuvenite părții vătămate, și ar fi fost corect dacă instanța de fond ar fi soluționat măcar chestiunea privind evaluarea și încasarea prejudiciului moral, fapt ce ar fi adus cel puțin la o careva remediere a impactului asupra familiei părții vătămate,

însă prin nesoluționarea acestei chestiuni de către instanța de tergiversează și se prelungește prezența suferințelor cauzate”.

Anume asupra acestor motive invocate de către avocatul Brînză Sergiu în numele inculpatului Rotaru Igor și de către avocatul Mării Vladimir în numele succesorului părții vătămate cu succesorul părții vătămate Dolghier Veronica în apeluri, instanța de apel nu s-a pronunțat sau s-a pronunțat superficial, fără argumentarea cuvenită.

Referindu-se la condamnarea inculpatului Rotaru Igor în baza art. 329 alin. (2) lit. a) Cod penal, Colegiul lărgit mai invocă, că instanța de apel pripit și nemotivat a menținut sentința primei instanțe în latura penală, considerînd ca fiind dovedită vinovăția, precum și legătura cauzală dintre latura obiectivă și consecințele incriminate.

Astfel, Colegiul penal lărgit făcînd o analiză a părții descriptive a sentinței și deciziei atacate, constată unele fraze care evident depășesc volumul învinuirii, cum sunt: „Însuși faptul că Rotaru Igor nu a reacționat prompt la sesizarea telefonică a cet. Spița Tatiana, a constituit factor de bază care a favorizat infractorul Spița Serghei să-și ducă pînă la capăt acțiunile sale infracționale. Aceste acțiuni urmau să nu-și producă efectul odată ce grupa operativă sau chiar un singur polițist s-ar fi deplasat la fața locului. Prezența unui reprezentant a poliției la fața locului ar fi evitat aceste consecințe grave” (Vol. II, f.d. 138), ce a fost copiat stăruitor în decizia atacată (Vol. II, f.d. 196).

Menținerea de către instanța de apel a astfel de fraze în decizie duce la concluzia că apelul părții apărării nu a fost judecat în sensul prevăzut de Lege, dar s-a copiat sentința și atît, ce nu poate fi acceptat de către instanța de recurs.

Colegiul penal lărgit mai menționează că, conform legislației penale, persoana fizică responsabilă este supusă răspunderii penale dacă în acțiunile acesteia sînt constatate toate patru elemente obligatorii: obiectul infracțiunii, latura obiectivă, subiectul și latura subiectivă. Lipsa unui element obligatoriu explică inexistența componentei de infracțiune.

În sensul art. 52 Cod penal, „se consideră componentă a infracțiunii totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept **infracțiune concretă**”.

Conform art. 113 Cod penal, calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători, iar noțiunea de calificare a infracțiunii cuprinde determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei

prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Potrivit art. 325 Cod de procedură penală, instanța de judecată urmează să judece cauza în limitele învinuirii, iar potrivit art.26 alin.(3) Cod de procedură penală - să nu fie predispusă să accepte concluziile date de organul de urmărire penală în defavoarea inculpatului sau să înceapă o judecată de la ideea preconcepută că acesta a comis o infracțiune ce constituie obiectul învinuirii.

Raportînd prevederile legale expuse mai sus la speța dată, potrivit căreia inculpatul a fost condamnat în baza art. 329 alin. (2) lit. a) Cod penal, Colegiul lărgit enunță că *neglijența în serviciu* constă în, neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat *daune în proporții mari* intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Obiectul juridic nemijlocit al acestei infracțiuni îl constituie buna desfășurare a activității de serviciu care presupune îndeplinirea corectă și conștiincioasă de către persoana cu funcții de răspundere a obligațiilor de serviciu.

Latura obiectivă a infracțiunii de neglijență de serviciu constituie încălcarea unei obligațiuni de serviciu prin neîndeplinirea sau prin îndeplinirea defectuoasă a acesteia, încălcare care a produs urmările prevăzute în lege.

Subiect al infracțiunii este persoana fizică, responsabilă, 16 ani.

Latura subiectivă a infracțiunii de neglijență în serviciu presupune vinovăția făptuitorului sub formă de imprudență.

Reieșind din cele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a omis să se pronunțe dacă în acțiunile-inacțiunile lui Rotaru Igor există latura obiectivă a componentei de infracțiune prevăzută de art. 329 alin.(2) lit. a) Cod penal, întrucît Codul penal prevede o unică noțiune de proporții mari, stipulată la art. 126 Cod penal, care nu a fost reflectată sub prisma legii de procuror în ordonanță de punere sub învinuire (Vol. I, f.d. 168-169)și rechizitoriu (Vol. I, f.d. 179-183), iar în decizia atacată instanța de apel descrie că „...ca rezultat al unei atitudini neglijente față de obligațiuni, s-au cauzat daune în proporții mari intereselor publice și drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice” (Vol. II, f.d. 199), la fel, copiind această concluzie de calificare din sentință (Vol. II, f.d. 139), ce nu poate fi acceptat de către instanța de recurs.

Astfel, prin hotărârile judecătorești ale instanțelor de fond și de apel, s-a dat o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale, fiind încălcat principiul legalității, prevăzut de art.3 alin.(2) Cod penal.

Mai mult, instanța de apel nu a răspuns la motivul din apel care este legătura cauzală dintre inacțiunile inculpatului și survenirea decesului victimei Dolghier Cristina, și prin care probe se confirmă că prezența polițiștilor la locul comiterii infracțiunii după apelurile telefonice efectuate conform rechizitoriului la ora 02:56, apoi la 03:11, 03:15 de către Spița Tatiana, apoi de către Dolghier Grigore ducea la evitarea consecințelor. Care acte normative au fost încălcate în speța dată cu referire la faptul că grupa operativă trebuia să ajungă la fața locului în termen de pînă la 19 min., ce reiese din apelul telefonic la ora 02:56 și la ora 03:15 - Dolghier Cristina era deja stinsă, conform declarațiilor martorului Dolghier Grigore, puse la baza sentinței (Vol. I, f.d 99 verso).

La fel, Colegiul lărgit mai constată că, instanța de apel nu a clarificat distanța de la Comisariatul de Poliție al r-ului Orhei pînă la domiciliul părții vătămate, inclusiv timpul necesar grupei operative pentru a parcurge această distanță și a lua măsuri prompte pentru salvarea victimei.

Instanța de apel nu a analizat declarațiile martorului Dolghier Grigore (Vol. I, f.d. 99 verso) date în cadrul urmăririi penale, care au fost puse la baza sentinței de condamnare, că „...la ora 03:11 am sunat pe numărul 24765...și am anunțat polițistul”; „am stins-o ... și imediat am telefonat la 03:15 la CPR Orhei....la 03:18 am sunat la serviciul de urgență medicală”; „de la momentul primului sunet efectuat către CPR Orhei și pînă la momentul sosirii grupei operative au trecut aproximativ 45 min. – 1 oră ... ”.

Ulterior, fiind interogat în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel (Vol. II, f.d. 116-119), martorul Dolghier Grigore a declarat că „eu am telefonat la poliție, mi-a răspuns un bărbat cu care am vorbit cîteva secunde, cerîndu-mi scuze că nu trebuie să mai vină, că deja totul e bine”; „următorul apel, al treilea, tot eu l-am efectuat, aproximativ peste 15-20 min., după ce am stins fata, spunîndu-le celor de la poliție să vină urgent...”; „am anulat apelul din motiv ca să nu fiu amendat...nu-mi amintesc exact, dar probabil în 15-20 min. a sosit poliția la fața locului...Consider că acum, după un an de la incident sunt mai calm și respectiv declarațiile sunt mai aproape de adevăr”.

Martorul Capoș Ion, fiind interogat în cadrul urmăririi penale (Vol. I, f.d. 100), a declarat că „de la momentul producerii incidentului pînă la sosirea polițiștilor la fața locului a trecut aproximativ o oră...”, însă, în instanța de apel (Vol. II, f.d. 114-115), a menționat că „...din momentul cînd a telefonat Tatiana la poliție și pînă la incendiul propriu zis au trecut cîteva secunde. Spița Serghei din sarai s-a repezit spre Cristina, a aruncat benzina peste ea și a început să ardă toată...cînd ne-am întîlnit la spital cu Dolghier Veronica i-am spus că poliția a

venit peste 40-45 min la fața locului...declarațiile date în cadrul urmăririi penale nu corespund adevărului, am spus minciuni, eram afectat de cele întâmplate..."

Din declarațiile martorului Cojocari Ion, audiat în instanța de apel (Vol. II, f.d.112-113), rezultă că „...grupul operativ ajunge de la comisariat până la cartierul Slobozia Doamnei în timp de 20 min., în caz când nu este clară adresa este greu de stabilit locația...”

Aceste neclarități și neconcordanțe urmau a fi elucidate de către instanța de fond și de către instanța de apel la judecarea prezentei cauze penale, căci fără a avea răspunsuri clare asupra acestor circumstanțe nu se poate stabili legătura cauzală cu consecințele incriminate – decesul persoanei.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează referitor la recursul succesoriului părții vătămate Dolghier Veronica, privind acțiunea civilă, că prin decizia instanței de apel a fost admis apelul declarat de către avocatul Mării V. în numele succesoriului părții vătămate cu succesoriul părții vătămate Dolghier V., casată parțial sentința Judecătorei Orhei din 09 decembrie 2014 în partea laturii civile cu privire la prejudiciul moral și pronunțată în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost admisă acțiunea civilă cu privire la prejudiciul moral, dispunându-se încasarea de la Rotaru I. în beneficiul succesoriului părții vătămate Dolghier Veronica a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei, în rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

Pentru a-și motiva soluția în latura civilă, privitor la dauna morală, instanța de apel superficial și nemotivat a dispus încasarea de la inculpatul Rotaru I. în beneficiul succesoriului părții vătămate Dolghier Veronica a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei, neținând cont de jurisprudența CEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral expusă în Opinia comună a Președintelui Curții Supreme de Justiție și a Șefului Adjunct al Direcției Agent Guvernamental privind satisfacția echitabilă (Buletinul CSJ, nr. 8-9, 2012), cât și de prevederile art. 1423 Cod civil, conform căruia, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța judecătorească reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, (dacă vinovăția este condiție a răspunderii), și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța judecătorească, luând în considerație circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul (locul, timpul, vârsta etc.), precum și statutul social al persoanei vătămate.

Referitor la motivarea instanței de apel de a menține dispozițiile sentinței primei instanțe prin care acțiunea civilă în partea daunei materiale și a cheltuielilor de judecată a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, Colegiul lărgit reține că, această soluție vine în contradicție cu prevederile art.387 Cod de procedură penală, care stipulează, că o dată cu pronunțarea sentinței de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, este obligată să admită acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori să o respingă și numai, alin. (3) - în cazuri excepționale cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amînată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Astfel, Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel superficial a motivat de ce a lăsat fără examinare acțiunea civilă în partea prejudiciului material, prin ce, evident a fost încălcată practica CEDO cu referire la art. 6 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, unde în hotărîrea *Tonchev vs Bulgaria* din 19.11.2009, CEDO a recunoscut încălcarea art. 6 CEDO prin nesoluționarea acțiunii civile în procedura penală și a statuat, că „...în situația în care sistemul intern permite reclamantilor să introducă o acțiune civilă alăturată procesului penal, statul are obligația să se asigure că aceștia se bucură de garanțiile fundamentale prevăzute de art. 6 ale Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04 noiembrie 1950”.

În concluzie, ținînd cond de cele expuse supra, inclusiv de cerințele invocate de către avocatul Brînză Sergiu în numele inculpatului Rotaru Igor și de către avocatul Mării Vladimir în numele succesului părții vătămate cu succesul părții vătămate Dolghier Veronica în apeluri, Colegiul penal lărgit consideră, că și-a găsit confirmarea în instanța de recurs ordinar temeiul pentru recurs ordinar prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și este necesar de a admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Brînză Sergiu în numele inculpatului Rotaru Igor și de către succesul părții vătămate Dolghier Veronica, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și

limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și ținând cont de motivele casării deciziei atacate să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Brînză Sergiu în numele inculpatului Rotaru Igor și de către succesorul părții vătămate Dolghier Veronica, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2015, în cauza penală privindu-1 pe **Rotaru Igor Gheorghe**, cu dispunerea rejudecării cauzei în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată la 26 august 2015.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin

Nicolaev Ghenadie

Moraru Petru

Copia corespunde originalului

Judecător

Timofti Vladimir